

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2-50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокє число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дні
крім неділь і руских свят
о год. 6-й пополудні.
Редакция, адміністрация і
експедиция «Руслана» під ч. 9.
ул. Коперника (Ліндого ч. 9.) Ек-
спедиция місцева в Агенції Со-
коловского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дьяки і приватні донесеня по
15 кр. від стрічки.

Сівачі невдоволення.

(+) Як у звичайному житю, так і в політичнім є люди, що їх нічим не вдоволиш. Роби сяк — зле, роби інакше — знов зле, все невдоволенє і невдоволенє. Але в політичнім житю деякі люди, а особливо дневникарі вважають се своїм ремеслом, сіяти невдоволенє, бо невдоволенє се так само як каламутна вода, в якій так добре ловити рибку.

Оттаке то тепер іменно діє ся з новою радою державною. Після розв'язаня давньої ради і протягом всеї виборчої акції N. fr. Presse а за нею вся ватага ліберальних і німецько-національних дневників дзвонила все в один дзвін, що Чехи будуть спинювати всяку роботу, що треба всіми способами поборювати Чехів і вчинити раду державну діяльною. Тоді то вказувано, які необчислимі шкоди економічному положеню і великодержавному становищу Австрії нанесла майже чотиролітня бездільність ради державної, всі ті дневники з благородним обуренєм на таке марнованє часу, гроша і добра народу проливали крокодилеві слези і відгривали ролю оборонців гноблених і визискуваних народних мас.

Скликано на останку нову раду державну, престольна річ подала пребогату програму хосенної і конечної роботи на всіх полях політичного, суспільного, народного і економічного житя і яке-ж то гомоніло день в день обуренє по всіх тих дневниках, що Чехи завалюють дорогу до дневного порядку безхосенними наглими внесеннями і пустими промовама, що не допускають до ухвали над так хосенним і конечним для населеня інвестиційним предложенєм і т. д. і т. д. Справді треба признати, що всі ті наглі внесенєя були

вимірені лише на те, щоби не допустити до дневного порядку. Алеж від понеділкового засіданя наступив несподіваний зворот, Чехи перестали засипати дорогу до дневного порядку наглими внесеннями, згодили ся з иньшими сторонництвима на переміну дневного порядку, комісії працюють також пильно і поважно над приділеннями їм предложенями, словом — робота почала йти вперед. Здавало-б ся отже, що все згаданє в горі дневникарство повинно би підняти похвальні пісні в честь Чехів, що зглянули ся на підупавше економічно населенє, що вступили на дорогу дійсної роботи і спільно та згідно з иньшими парламентарними сторонництвима трудять ся. Аж ні!

Ті самі дневники, що так проливали день в день слези над бездільністю ради державної, над марнованєм часу, над «крадіжю» гроша з кишень податників і т. д. і т. д., тепер затревожені діяльністю ради державної, вітрять в тім якесь лихо, якийсь підступ, якусь зачайку на права німецького населеня і починають день в день пускати всякі вісти і поговори, щоби лише зворушити лівницю до нової боротьби — з марої нібито воскресаючої правіці, до боротьби проти Чехів, яким нібито пороблено якісь уступки коштом німецького стану посіданя. Неперечно, що зворот Чехів наступив доволі несподівано, а на лівниці викликало се великий неспокій і підзор, почали там розбирати недовірливо причини сеї прояви. Вправді стало загально відомо, і сего не заперечувано навіть з урядового боку, що для Чех а в частині і для Моравії з державних фондів мають бути виділені значніші як доси засоби на економічні потреби. І в Чехах мають бути пороблені інвестиції, хоч не в таких значних розмірах як в альпейских полудневих краях, а з німецького боку ніхто проти сего не виступав, і се річ зовсім зрозуміла. Вжеж

як чеські ріки будуть зрегульовані, як в Чехах і в Моравії побудують локальні залізничні, або як взагалі для тих країв щось зробить ся на економічнім полі, то оно вийде так само в користь чеського як і німецького населеня. Мимо всякого національного провала не вдало ся доси ще зовсім розмежити обидвох народів на економічнім полі. Ба навіть з радикально-німецького боку сказано, що не мають нічого проти тому, щоби щось зроблено для уздоровлення Праги, хоч там переважно живе чеське населенє. Загально всі узнають, що в економічнім згляді треба тепер неодноразово занедбанє поправити, наколи судетські краї мають остояти ся на дотеперішнім становищі.

Коли отже все те розібрати холодним розумом, то всякий мусить зрозуміти, для чого Чехи висше цінять такі економічні придбаня, як розбите ради державної. Німці знов розуміють добре, що такі користи обіцяні Чехам є зовсім справедливі, та що й чеський нарід треба економічно двигати. Але звідки-ж таке занепокоєнє нараз після понеділкового звороту? — Тут треба також глядіти за кертичною роботою N. fr. Presse et comp., що підсуває лівниці вельми хитро непокоячі вісти, затираючи зручно за тим всякий слід. Она і її спілка боять ся, щоби не прийшло до дійсної роботи, до зближеня між Чехами і Німцями також на національнім полі, а тоді пропало її ремесло, з якого она тягне користи!

Таке непокоєнє з боку тих сівачів невдоволення спонукало навіть з урядового боку виданє ось якої заяви: «Від якогось часу з певного боку розсівають про політичне положенє тенденційні поголоски, які мають очевидну ціль, утруднити положенє і не допустити до єго поправи. Розходить ся тут о очевидне затроюванє керниці. Мусимо вельми остерігати, не давати віри тим поголоскам,

БОГДАН ЛЕПКИЙ.

Глум.

Більше, як рік, передежало в колісці між небом а землею. І жити, не жило і вмерти, не вмирало. Дивило ся тупими очима в одну точку, на плечі свого батька, що цілими днями і вечерами до пізна сидів на шевскім стільці і тягнув дратву. Часом, як побачило матір, тріпотало ся і сьміяти ся хотіло та не знало як? Замість радости являв ся на білім личку глухий, безмовний біль. Єго тіло вкривали боляки великі і пекучі, що набирали, пукала, гнили, гоїли ся і знов набирали. І так раз враз.

Аж одного літного пополудня скінчило ся все. Вснуло тихо і самотно, як не вигріте кури. В хаті не було нікого. Батько пішов, далеко, на друге передмістє, віднести роботу, мати день за днем прала

і прала, а діти тиняли ся по сьмітниках. Лип бруд і біда стерегли коліски і ті давони суботніші, що пили і пили і колісали душечку маленьку у вічний сон. А як вона уснула, то прийшов до неї промінчик сонця золотистий і поцілував єї в сині уста. А потім хильцем-хильцем, якби бояв ся замаратись брудом, перехованувсь по стінах, по долівці, по шибках і полетів де краще і веселіше.

Смерком вернув батько. Нахилив ся над коліску, послухав і зітхаючи сказав: — «вже». А в тім однім слові був і жаль і радість і журба. Жаль, бо всеж то дитина, радість, бо мучити їх і себе не буде, журба — бо поховати треба.

Заломив руки і думав. Але мисли не йшли.

Тьфу! хіба я мало вакручу своєю головою. Прийде вона та дасть якусь раду. Сів при вікні і шив хольву, а тягнув дратвою так замашисто і скоро, як ніколи доси.

Хотів захити свою біду, свій гіркий сьвіт.

Не чув, коли діти з улиці вернули і обступили коліску. Оглядали дитину, будили її і дивували ся, що она вже не стогне. Потім збили ся в кут і відчуваючи, що стало ся щось незвичайного, тулили ся мовчки до себе.

Потім вернула мати і почались плачі.

Не плач, дурна, а дякуй Богу, що забрав до себе. Чим борше, тим краще. Чи мало тої біди на сьвітї? Я тобі кажу одно: якби нас всіх повиривало, то було би але! Скінчила би ся вся та нужда, вся біднота. А так — тьфу!

Тягнув дратвою, аж тріцало і не зважав, що цілком смеркло.

* * *

На другий день, посеред хати лежала біла трумна, а на цвинтарі чекала чорна ямка.

Трумна була тоненька, з чотирох дощок, як крамнична пачка, а ямка не глибока. Чотири дошки, землі трошки.

При трумні догорювала сьвічка. На столі стояла фляшка з горівкою, а за столом сиділи дві сьідки.

Що то вам, мої кохані? Взяв Бог одно, лишив кількоро. Є з чого взяти. А то так, як у мене! І тепер роби, що хоч, тай нема, тай нема.

Тай не буде, — додала друга, — бо ви, серце, не нинішні. О, який сніжок! Не буде, серденько, не буде. Кивала головою і усьміхала ся злобно.

— Не ваша річ і не моя, а Божя — відповіла обиджена кума.

— Та воно правда, все в Божій волі, ріжні «чуда» бувають.

Потішали ся, як уміли. І гледили і дерли.

А при вікні стояв батько дитини і когось ждав.

— Бідному то не йно жити, але й вмерти не можна. А пощож вони родять ся ті бідні. О дивить, який хробачок! Що воно кому винно? А кілько натерпілось, а чи воно свою правду мало? Тепер що?

що є зовсім неправдиві, а мають лише ціль кинути кість незгоди між поодинокими-сторонництвими.

(Конець буде).

Ще раз в справі Кос contra Барвіньскій.

(Дальше).

З наведеної в останньому числі статі «Гром. Голосу» виходить, що панове Кос і Романчук прикроїли були націонал-демократичну програму так, що від радикальної дуже маленько різнилася, та що проголошували сю програму перед виборцями так, що і не один з радикалів лише би не потрапив, та що остаточно при співуділлі і помочи радикалів вони вийшли в посли. Тож оклик д-ра Коса підчас бесіди проф. Барвіньского, що се є очерненням, мов би вони злучилися з радикалами, був простою брехнею, а заравом і зрадою, сповненою на радикалах. Вже то п. Романчук доказав, що після його метода всякі консолідації і компроміси заключає ся на те, щоби в даній хвилі зірвати їх та ще і бризнути болотом в очи давньому союзникови. Видко, що п. Кос переймив вповні сей метод та став понятливим учеником п. Романчука.

З загальнішого становища висказує цілні гадки над промовою п. Коса черновецька «Буковина» в статі «Політика серця»:

«Прочитав я в «Діл-ї» цілу промову посла Коса і подумав собі: «Отсей уміє грати на руских цимбалах!» Їго промова певно сподобалася рускому загалови. Хоч она з риторичного боку дуже слабенька, зліплена дуже по студентски, але в ній галицько-руське серце. Іменно серце, чує, а не холодний розум. Так висказав би свої чуєтя до шляхти і Барвіньского менше більше кождий наш галицький Русин; кождий з них, прочитавши промову Коса, затре руки і скаже: «А то догодив шляхті! Таї Барвіньскому дістало ся! Дуже гарно!» Притім ще подумає собі далі: «Правду сказати, ми нікого з політиків-Поляків не любимо, не лише самсі шляхти, бо в Поляків ніяких демократів нема (н. пр. великий «демократ» Романович зі Slow-a polsk-ого страшенно обурив ся на Коса за його напад на шляхту). Всілякі польські людовці, поступовці, стояловці і як они там ще називають ся, всі они у відносинах до Русинів одним миром мазані. Але се дуже «політично», що Кос тільки на шляхту напад, а до «польського народу» не творив ся, мовляв: «таї своїх душить польська шляхта».

Мені ані не в гадці боронити польську шляхту і всіх польських політиків у Галичині. Они не розуміють основної думки в пожитю двох сусідних народів, яка лежить у тім, щоби пізнати не лише політичні замотані відносини, але всю культуру сусіда. Поляки знають далеко красше культурні здобутки і працю Японців, ніж своїх найблизших сусідів-Русинів. Через те, не зважаючи на наші давні історичні рахунки з Поляками, за саме ігнороване Русинів ми не ма-

ємо найменшої причини любити їх і боронити їх, так як не любить ся чоловіка, що помітує нами без причини. Але про те, що польська шляхта від 1866. р. в Галичині зробила доброго для польського народу в Галичині, можна мати иньшу думку, як має др. Кос. Були, правда, між нею злодії, але круки находять ся—правильно всюди, де є стерво; було і є між Поляками не одно стерво, але стерво є в кождім народі в якій чи такій формі (у нас н. пр. полатні кацапські «убіжденія», підтримувані деякими людьми не з самого ідеалізму). Мимо того, коли ми сьогодні нарікаємо, що Поляки нас придавили не лише самими багнетами і старостами, але н. пр. і польськими школами, отвореними не для самої шляхти, але взагалі для Поляків і навіть для нас Русинів, то се з польського становища заслуга той-ж самої польської шляхти, часом поривистої, часом еліпо-загорілої, часом таки гупої у своїй бундючності, але дуже часто дбалої і про своїх Мацьків і Кубів. Коли нас тепер з кожного боку перевишає західна Галичина в порівнянню зі східною, то се заслуга польського шляхотського «Коло». Поляки ще не зараз збудуть ся на иньшу репрезентацию.

Кос пророкує, що ми небавом якимсь способом позбудемо ся сеї шляхти. На пророцтва нема податку, отже і я пророкую, що коли польська шляхта звісною своєю широкою натурою сама себе не витеребить, як витереблює доси, то ми єї не позбудемо ся. Лекше вбити тисяч селян, як одного польського шляхтича. Они жили, як котви. Тут уже збанкрутував, а тут, дивись, спадщину дістав і знову пан! Держать ся між собою, як жида. Ріжні «коллаґації» не дають їм пронасти. І они не продадуть. А коли їм з часом прийде ся круто, тоді богато з них признасть ся до Русинів, позаймають у нас що найкрасші становища і ми будемо з того раді, бо ми — ну, бо ми не такі великі вороги шляхти, як здає ся, ми також любили би і ціняти би графів, але руских. Ми не всі без виїмки демократи, хлопомани, є між нами стілько своєї негербової аристократії, як між Поляками гербової. Н. пр. з самій основі нашого москвофільства є аристократичний момент підлішого сорта, якесь велико-панське маловажене мужика, єго мови і єго культурних потреб. І між народовцями є шляхотські панські інстинкти (сюди числю н. пр. клерикалізм, що хоче обвести себе якимсь муром від решти народу). Взагалі ми не є з принципу вороги всякої шляхти, ми не є противники аристократів задля того, що они аристократи. Свого графа Шептицького ми взагалі любимо і будемо любити, доки не вистроїть нам яку взуїсько-польську штуку. На обох руских язиках пишемо єму такі оди, як за часів Литвиновича та Яхимовича. Отже польське шляхотське «Коло» може бути спокійне, що ми єго не за те не любимо, що оно шляхотське, тільки за те, що оно польське.

Поляки не звівечать польської шляхти, ми не звівечило єї також, шляхта буде ще панувати довго і ми з нею ще нераз будемо мусіти числити ся. Тепер навіть між Поляками ми не

маємо з ким числити ся, лише з їх шляхтою, великою і малою, давною і тою, що вийшла недавно із козорівів і т. п. роду. Цілі століття, великі політичні катаклізмами не звівечили єї, то не звівечимо і ми. На кождий случай ми з Косом, дай нам Боже прожити і сто літ, не дїждемо ся сего.

Щож би з сего виходило?

Ану! що пуста річ погішати Русинів пророчтвами, що промовляють дуже до серця, але не до розуму. Дав би се Бог? — подумаємо собі — шкода тільки, що се і те, і друге і третє і четверте. Не втне Панько тіста, бо ячмінне!

(Дальше буде).

З політичного поля.

Тридержавний союз розхитує ся. Принеті, італійський міністер заграничних справ в кабінеті Занарделі, відповів оноді дуже чудно на інтерпеляцію в палаті послів на Монте Ціторіо. Відповідь міністра на запитаня одного противного тридержавному союзови посла випала так, що аж тепер треба запитати ся: чи Італія вже не схоче відновити свого відношеня до тридержавного союзу? Принеті оминув свою пряму відповідь на запитаня, яке становиско він займає супротив тридержавного союзу та що обіцяє висказати ся яснійше і обширнійше при бюджетовій дебаті. Але про єго перекованя в сій справі ще з часу, коли не держав міністерської теки в своїх руках, стало звісно, що він був справді противником дотеперішної заграничної політики Італії, та в сей спосіб ще недавно висказав ся був перед баварським послом. Тож французька дипломатія, а певно, що і російська, не залишать сеї нагоди, щоби не старались тепер розбити сего союзу. Умова тридержавного союзу кінчить ся 6. мая 1903. р.; рік перед тим кінчить ся торговельний договір заключений за часів генерала Капріві-ого з Німеччиною. До сеї умови долучена є клявзуля в справі торговлі вином, яка нанесла богато шкоди німецькій, а ще більше австрійській продукції вина. Відновлене сеї клявзулі є виключене. Се безперечно визве невдоволенє в Римі. Другою причиною невдоволеня Італії є намір німецьких аграрійців, щоби німецькі ринки замкнути митовими оплатами перед заливом італійськими овочами та цвїтами. Отже вже тепер можна догадати ся, яка буде відповідь Принеті єго. В першій лінії він виступить певно против висказаного німецьким канцлером Більвом погляду, що торговельна політика не стоїть в жадній стилійшій звязи з заграничною державною політикою, а відтак відновленє тридержавного договору зробить зависимим від торговельних договорів.

На всякий спосіб торговельні договори стануть запорою для поновного заключеня тридержавного союзу. Вже тепер говорять про союз Німеччини з Англією та про триступленє Італії до російсько-французького союзу. О скілько така комбінація буде можливою, зависить

Як песя закопають, заріють тай концець. А то раз жите!

Ладне жите!

Спакав і було єму легше. А тим часом прийшов, кого ждали. На голові мав капелюх чорний, на руках рукавиці білі, а ноги босі. Дурний Стах. Дали єму горівки чарку і половину булки і просили, щоби відніс трумну.

— Як направите кальоні під зиму, то віднесу, а як ні, то несїть сами. Го, го, Стах не дурний. Вчора носив «фуренґву», позавчера носив «фуренґву» а нині всі дістали по дві шістки, а Стах нічого.

Обіцяли, що кальоні направлять і Стах взяв трумну. В сїнях мало не впав і віка не розбив об одвірок, але дальше ніс добре і поважно. Зняв капелюх і праву рукавичку і сьлівав «вічну память». За Стахом ішов батько і обі сусідки; мати лишила ся в дома.

Так перейшли свою улицю, одну з найбільшійших в місті і наближали

ся до широкої дороги. Здалека чули гамір товни і похоронні сьліви.

— Старого майора ховають, — пояснював Стах. — Страх велика парада! І мене кликали до «фуренґви», але Стах не дурний. Го, го!

Гамір ріс, як надходяча повільно. На скрутї улиці побачили похорон. Чорний похоронний віз котив ся ледви помітно посеред людських голов.

Двигав на собі тільки всіляких вівців, що трумни не було видно. Коні, як галки карі, махали струсиними перами і лякали дітий своїм дивним строем.

Перед трумною — духовні і музика, за — нею — свояки, знакомі і цікаві. Богато людей, гамору, сьвітла а мало жалю і правдивого смутку. То не живі віддавали покійному послідню послугу, а покійник живим кидав, що їм належне:

Тш ся народе!

Похід сунув ся звільна серединою дороги, а Стах з своєю трум-

ночкою під пахою держав ся по при беріг. Він ступав гордо, вважаючи, щоби до ровна не впасти і дивив ся на церковну прислугу з видимим легковаженем. От дивить, — ви лиш «фуренґви» несете, а я трумну. А ту така парада, такі сьліви, така банда.

* * *

Коли швець вернув з похорону, застав в дома великі порядки. Коліска винесена, діти помиті, шевське майстерство покладане. Сьвіжим житєм повіяло по хаті.

— Мене мама поцілувала в чоло — лепетала худошава дівчинка.

— Мене в голову! — хвалив ся єї братчик.

— Мене дза рази...

— А мене три, мене три!

Батько дивив ся і з дива не міг зійти, що то баба може.

— Знаєш стара, — говорив зо слезами в очах. — Наше маленьке мало щастє в Бога. Такого похоро-

ну дай Господи кождому з нас. То раз була парада. — Подивила ся на него, чи не зійшов з ума. Але він говорив певно і глядів мудро. — Пятьох ксьондзів і банда і народу тьма. Ми йшли разом від нашої улиці аж до самої брами. Потім заждали, пустили тамтих на перед, тай собі пішли за ними. Они просто, а ми в бік, між нові могилки. Ми поставили трумночку над ямкою і чекаємо.

Перечекали, аж тамті відправили всьо до чиста, а як зачали старого майора спускати до гробу, то ми і своє землі віддали.

Тоді Федорова каже: змовлю за душечку покійну три отченаші, три богородиці а решту в дома. — Відмовили, затичили могилку і розійшли ся.

Видно, що наше малє ласку у Бога милосерного мало.....

Потїшені кляли ся спати.

від того, чи рішачі сфери в Німеччині, мимо опії загально та мимо торговельної конкуренції з Англії, винайдуть якийсь *modus vivendi* з сею морською силою.

В тім згляді відбуває ся тепер процес ферментации в Німеччині. Симпатії цесаря Вільгельма II. стоять рішучо по стороні Англії і хотай свого часу державний канцлер гр. Білов проголосив торжественно пруску засаду, що «в політиці нема кривняків», то однак в сім случаю родинні коліації витворюють рішачий вплив, якому мусить піддати ся загранична політика Німеччини мимо сего, що величезна більшість парламенту і загальна опія населення не поділяє чувств та симпатій цесаря. Судячи по деспотичнім успособленю Вільгельма II., який наперекір симпатії союзу відправив безглядно президента Крігера, та з рівною безглядністю наділив лорда Роберта найвищою відзнакою Сполученої Німеччини, — судно німецької політики зверне ся до англійської приєднани, бо в сій державі і разом з нею цесар Вільгельм добачує здійснення своїх заморських мрій.

З другої-ж сторони відносно Німеччини до Росії стали тепер гіршими, чим коли небудь перед тим. «Спільний дріт», який був навязав Бісмарк межі Берлином а Петербургом, перервав ся тепер і російська дипломатія рішучо визволяє ся від німецького впливу. Німеччина стоїть перед близькою митовою війною з Росією, а всякі місії генерала Вердера в Петербурзі та особисті симпатії, з якими его там мають привимати, не змінять факту, що економічний конфлікт є лише початком політичної ворожнї.

Н О В И Н К И

— **Календар.** Ві в торник: гр.-кат. Прокопія; рим.-кат. Григорія. — В середу: гр.-кат. Василія іспов., Нестора; рим.-кат. Крестини.

— **Тарасові обходи.** Завтра, ві в торник, як ми вже доносили, відбудуть ся в великій салі «Народного Дому» у Львові вечерніці заходом і силами молодіжи рускої гімназії. Програма вечерниць: Часть I. Відчит: Які впливи слідно в Шевченковій «Тополі», виголосить тов. М. Тершаковець. 2. Шевченко-Вербицький: «Завіщане», басове сольо в супроводі двох хорів і оркестри, відєспіває тов. О. Радзкевич. 3. Вільбоа: «Моряки», дуєт на тенор і барітон в супроводі фортепяну, відєспівають товариші О. Гуньовський і Т. Кудрик. 4. Шевченко-Топольницький: «Три шляхи», мужеський хор. 5. Шевченко: «Богданова могила», віддекламує тов. Р. Височанський. 6. Бортнянський: «Концерт XXIII», мішаний хор в супроводі фісгармонії. Часть II. 7. Шевченко-Біліковський: «Гамалія», віддекламує тов. Д. Попович в супроводі хору і фортепяну. 8. Монюшко: «Козак», скрипкове сольо в супроводі фортепяну, відиграє тов. А. Максимович. 9. Лисенко: «Верховина» — мішаний хор. 10. Шевченко-Лисенко: «Ой чого ти почорніло», барітонове сольо в супроводі фортепяну, відєспіває тов. В. Крушельницький. 11. Шевченко-Колеса: «Дівчина і рута», мужеський хор. 12. Познанський: «Вязанка народних пісень», оркестра. Закінчене: Вп. проф. І. Кокоруда. — Добровільні датки на Товариство «Руслан» приймає ся з подякою при касі. Початок о 6. год. вечером.

Програма вечерниць, які устроює Львівський Боян в четвр дня 14. марца: 1. Увертура з «Чорноморців», виконає оркестра 80. п. п. — 2. Промова проф. д-ра Ол. Колесси. — 3. «Думи мої», хор мішаний Льв. Боян. — 4. Сольо барітонове. — 5. Шевченко-Людкевич: «Та над полем иде...», хор мужеський в супроводі оркестри. — 6. Промова від молодежи. — 7. Шевченко-Біліковський: «Гамалія», хор мужеський, декламация при супроводі оркестри. — 8. Шевченко-Лисенко: «Утоплена», фінал, хор мішаний, соля двох сопранів, двох тенорів і трох басів в супроводі оркестри.

— **Гамбурский мантії.** До одной з львівських редакцій прислав якийсь Ленговский з Гамбурга письмо, яке ту поміщуємо в задержанем правописи і мови оригіналу: «Честная Редикція! Письла того, що у всім часі, ми, ту в Гамбургу мешкаючий Брата Русини і Поляки бачимо, що шахрайській агенти жидівській наш бідний люд робочий, который за працю до Америки їде, ошукує, урадилисьмо створити католицкою обержу, вь котрий би всі виходцы зналізли безпечне і не дороге помещеніє, таній їдло и напої, де би могли переночувати и мали всі вигоди и католицкого священника. Так то повстала ту обержа, кликаюча ся «дом народний» подь державу пана Томаша Луговского (T. Legowski) Гамбург Altstädterstrasse 4. III. поверх, де каждый Русин

чи Поляк, котрий хоче до Америки їхати, най напише а дістане безплатну відповідь листовну і поучене, котрим шифом найліше їхати, кілко коштує, куда і на котрим дню відїзд etc. також потому безплатну раду і опеку, помоч при закупні карти, замін гроши и т. д. Через вагляд на тоє, що іа з того ніякій користи не тягну, прошу Честною Редакцію в інтересі нашого люда, щоби була так ласкава й в ламах свого органа помещила кроныкирку взмінку о нашій інституції і порадила всім руским виходцям, щоби з зауфанєм до нас ся удавали и не дували заробляти німцямь и им ся ошукovati. З належною чести для цілий Редакції T. Legowski Hamburg Altstädterstrasse 4. III. stock. — «Народний Дім» Луговского recte Ленговского се певно такий самий заїад, як заїадні доми много иньших жидків, де емігранта обдирають до сорочки.

— **Unio Catholica,** якої директора львівської філії, Тумена, замкнено за дефравдацію в вязниці, безвлячно надуживала покровительства ріжних достойників католицкої Церкви, які уділили єї свого благословенства, або поперали яко чисто католицке товариство асекураційне. В відозві, яке «U. C.» оголосила, містив ся такий уступ: «U. C.» яко стоваришене всіх католиків в Австрії, стоїть в кождім краю на народній почві того краю. Чистий дохід товариства призначений на будову костелів, церков, на їх відбудоване та на иньші католицкі доводїтні цілі, на основі статутів. Предсідателем товариства є кождохасний кардинал віденський, надзираючим радником на Галичину Вир. кс. Летус Ольшевський, дефинитор ОО. Бернардинів і радний міста Львова. — Персонал товариства мав бути виключно християнський, тимчасом львівска філія мала агенти майже самих жидів. Спис агенти «U. C.» є такий: Ніссен Фаєр, Великі Очи; Вігдор Драйман, Цішанів; Озіанн Кітай, Львів; Давид Блютрайх, Бучач; Кальман Гольдшайдер, Радеків; Герман Фольк, Львів; Лейба Лапаювер, Камінка струм.; Авраам Гальперн, Буск; Сімон Грубер, Добротвір; Гайман Мангайм, Янковичі; Шльома Лапаювер, Львів; Ізаак Мойше Геберг, Топорів; Мехель Галічер, Озірна; Берль Каннер, Угнів; Моріц Швадрон, Заліці; Самуїл Погорілає, Озерини; Самуїл Аймер, Розвадів; М. Шор, Варяж; Б. Люстман, Борислав; Мойше Л. Ботткнехт, Холоїв; Юліус Греблер, Станиславів; Герман Давідзон, Золочів; Розенкранц, Оттинія; Давідзон, Голोगори; Венчман Гроссзонф, Перемішляни; Леон Лінгєр, Рожнів; М. Туніс, Янів; Й. Аймер, Розвадів; В. Вахтель, Городок; І. Майшер, Яричів; В. Франц, Сокаль; Ізидор Мінц, Садагура; Герман Фішер, Білий Камінь; Фішель Шайбер, Городенка; Хайм Вольфрам, Заболотів; М. Кляйнес, Мостиска; Ізер Гляснер, Хоростків; Р. Гірц, Золочів; Лейзор Вайдгори, Тарношин; Леміш Блюм, Львів; Л. Валлер, Львів; М. Гуттер, Судова Вишня; М. Горовіц, Мілець; Е. Лау, Краковець; Х. Кац, Лешнів; І. Дублер, Тухів; С. Кноль, Долина; М. Д. Ляндау, Мостиска; Б. Левенгерц, Львів; І. Фішлер, Сучава і т. д.

— **Гр. Льва Толстого** виключив синод з православної церкви і оголосив се в «Церковних Відомостях». Ухвала синоду кінчить ся отсими словами: «Гр. Лев Толстой безнастанно словом і письмом для згіршеня цілого православного свята, цілком явно перед всіма, зі свідомостию і нарочно зірвав всі зносини з православною церквою. Старая, які роблено, щоби его просвітити, не принесли ніяких успіхів. Дятого церков не уважає его від тепер своїм членом і не може уважати, поки він не заявит жалю і не постарас ся, аби знова з нею примирити ся. В виду того завляємо, що він перестас бути членом православної церкви і молимо ся, аби Господь подав ему пізнане правди, молимо ся: Милосерний Боже, не жадай смерти грішника, вислухай, даруй і верни его до святотої Твоєї церкви! Аминь». Лист підписали: Антоній, митрополит петербурский і ладокий; Теогнозий, митрополит київський і галицький; Володимир, митрополит московский і коломенський; Героним, архієпископ холмско-варшавський; Яков, єпископ кішиневский і хотимський; Марцелій, єпископ; Борис, єпископ.

— **Против імміграції жидів до Палестини.** Турецкий султан видав розпоряджене, яке заброняє жидам поселати ся в Палестині на довше як два місяці. Розпоряджене відносить ся так до жидів підданих Туреччини як і иньших держав. Іммігранти не будуть одержувати звичайних паспортів, а лише двомісячні перепустки за ціну одного пестра. Жид, який довше остане в Палестині, підпадає карі і примусовому виделю. Окремі урядники мають подбати о правильне виконане султанського приказу. Видко, що і турецкі власти пересвідчили ся, якою благодатно є жиди для краю, в якім поселять ся.

— **Аби зарадити сліпоті,** яка в послідних роках чим раз більше ширить ся в Віртембергії, правительство видало ріжні розпорядженя до всіх вїтїв по селах і по містах. Показало ся іменно, що сліпота ширить ся найбільше межі найбіднішим населенєм, котре не має довіря до лікарів і лічить ся домашніми ліками. Розходять ся головно о малі діти, які найчастійше

нездужаюгь на очи в наслідок скрофулів, та в наслідок занедбаня зі сторони родичів попадають в сліпоту. В правительственным розпорядженю звертає ся увагу вїтїв, аби почували населене про ліхі наслідки ліченя домашніми ліками, та щоби приказали всім нездужаючим на очи звертати ся о порадю на окулістичні клініки. Крім того окружні лікарі одержали приказ, аби даром лічили недужих на очи. — Такі средства придали би ся також у нас.

— **З Хойниць** доносять, що власти надїють ся там розрухів християнського населеня в роковини смерти Вінтера. Тому покликано до міста жандармерню з цілої околиці.

— **Далека подорож.** Минулого четвєрга метеореологічні стації в Парижі, Відни, Берліні, Варшаві, Перемішлі і в Петербурзі випустили балони без залогі для зібраня метеореологічних дат. Париский балон найдено другого дня в Славкові коло угорского Градища цілком неушкодженій.

— **Заворушеня в Іспанії** не устають. Недавно студенти лісбонської військової політехніки устроїли демонстрацію проти Єзуїтів. Поліція впала на збори і шаблями розігнала демонстрантів, причім не обійшло ся без проливу крови. В наслідок сего студенти видали відозву до палати послів, протестуючи против бруталного поведєня поліції.

— **Дивацка смерть.** В Копенгазі мешкала стара женщина дуже дивного успособленя. Перед кількома днями замовила она для себе домовину у столяря. Коли привезено єї сей мебель, люди дивували ся, для кого він може бути призначений. Другого дня загадка була розвязана. В хаті женщины роздав ся гук вистрілу, а коли збігли ся сусіди, найдено єї неживу в домовині.

— **Кроваві дощ.** В Палермо та в иньших околицях Італії падав оводі т. зв. кровавий дощ. З полудня надтягнули темно-рожеві хмара, а з них полив ся червоний дощ. Краска его походить від дрібних червоних животин, які разом з парю уносять ся в гору, а оісля в каплях води спадають на землю. Цікаве се явище природи викликало між сільским населенєм страх перед грізною війною.

— **Дрібні вісти.** В Коломиї помер комісар ківського староства Лешек Швейковський. — Ш. зїзд ческих лікарів і природописців відбуде ся сего року в Празі в часі зелених свята. В зїзді можуть брати участь також лікарі і природописці иньших народностей і можуть виголосувати відчити в своїй рідній мові. — До Львова приїздить цирк на літні місяці.

Посмертна оповістка.

Дня 27-го січня (9-го лютого) умер від апоплексії член-основатель Наукового товариства ім. Шевченка **Сергій Федорович Грушевський**, батько Михайла (професора львівского університета) і Олександра (молодого київського історика) Грушевських, директор (кравий інспектор) народніх шкіл Терської області, на Кавказі. Покійник уродив ся в 1833. р. в Чигирині, в бідній дяківській родині, скінчив київську семінарію й духовну академію, діставши степен магїстра за працю: Історія християнської проповѣди вь Китаї (друк. в Трудах дух. акад. 1860). В 60-их рр. був професором духовної семінарії в Переяславі й Київі, заравом в місцевих київських виданнях містив статі по українській етнографії й історії обряду; потім перейшов в службу міністерства осьвіти і був учителем гімназії й директором учительської семінарії в Холмі. З огляду на своє здоровле перенісши ся на Кавказ, був інспектором, потім директором народніх шкіл губернії Ставропольської (від р. 1870), потім Терської області (від 1878 р.). Тут положив він великі заслуги в організації народнього шкільництва, віддавши ся цілою душею сій справі і високо поставивши народню школу за час своєї управи: близько стоячи до народа він умів заохочувати його до осьвіти, і неустанно працював коло піднесеня учительства і поліпшеня шкільної науки. Організація шкільництва в Ставропольщині була його виключною заслугою, а і в Терській області, території з незвичайно мішаним етнографічним складом, посунув він за двадцятьлітню свою управу шкільництво наперед до непізнаня.

Відірваний цілими десятками літ від рідних країв, покійник до смерти заховав привязанне до своєї народности й її мови, і всюди маніфестував ся яко Українець, не вважаючи на досить високе урядове становище (покійник мав ранг «превосходительства» і досить високі декорации): він дуже інтересував ся новішим літературно-науковим українським рухом і нераз причиняв ся значнійшими датками на потреби Наук. товариства ім. Шевченка. Зі свого досить значного мастку (зробив він його підручником словянської мови, прийняв в народній школах майже в цілій Росії) поручив він своїм спадкомцям ужити половину на ріжні просвітні і до-

бродійні ціли: на місцеве товариство запомоги учителям, на стипендії в київських духовних школах, де покійник учив ся, на школу його імени в рідній околиці; особний фонд має бути сформований з того також на користь видання. Честь його пам'яті!
Л. Н. В.

Роман Зобків, народний учитель в Пуківі коло Рогатина, упокоїв ся дня 6. с. м. в 50. р. життя. В. с. п.

Телеграми.

Відень, 11. марця. «Wiener Abendpost» потверджує звістку, що цїсар нині вечером удає ся до Монахова на торжество з нагоди 80 роковин уродин кн. регента Леопольда баварського.

Відень, 11. марця. Нині і завтра палата послів має полагодити закон про контингент рекрута, а в середу покінчити перше читане закона про горівчаний податок. В четвер і п'ятницю має наступити перше читане інвестиційних предложень.

Прага, 11. марця. Вчора виголосив тут пос.

Кльофач агітує бєсїду против правительства і політики Молодочехів, на зборах звиш 1000 осіб. Головним жаданєм програми Кльофача є демократизация соймів і розширене їх атрибуцій. Після єго промови учасники хотїли удати ся перед редакцію «Narod-nih List-iv», щоби урядити котячу музику, але поліція здержала їх.

Пільзно, 11. марця. Після промови Фресля на зборах робітників, відбували ся крикливі демонстрації по містї з вибиванем шиб, доки поліція не розїгнала ексцедентів.

Царгород, 11. марця. Султан оновї на авдїєнції, данїй російському амбасадорови Сїновїєви, висказав свою подяку з причини поведєня Росїї супроти агїтації македонського комітета та заявив своє вдоволенє, що держави рїшили удержати status quo на Кретї.

Мадрид, 11. марця. Урядовий дневник оголошує декрет, силою якого привернено конституцію в цїлїм королївствї з причини устаня забурєнь.

Пекїн, 11. марця. Француска команда повідомила гр. Вальдерз-ого, що Французи, без ко-

нечної потреби, не возьмуть удїлу в виправї в глибину Китаю та що висуненї поза Паотїнгфу передні сторожи французскї стануть відкликаними.

Берлін, 11. марця. Гр. Вальдерзе доносить з Пекїна, що колюмна Ледебура здобула дня 8. с. м. браму великого муру на захід від анжумоньского просмика та забрала неприятелєви 4 гармати.

Берлін, 11. марця. Бюро Вольфа доносить з Пекїна, що російскїй посол домагає ся категорично підписаня манджурскої конвенції та загрозив примусовими зарядженями на случай, колиб підписанє не наступило в назначенїм рєчїнци.

Льондон, 11. марця. Льондонське правительсво, по одержаню докладного справозданя в справї мирових переговорів з Ботою, вислало остаточнї інструкції з далекосяглими концєсиями, так що заключєне компромїса стане можливим.

COLOSSEUM Ernesta Thorna,

у Львовї, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонїшна.
Програма від 1. до 15. марта 1901.

При співучастї військової музики 80 п. п.

Найновїші сензациї.

1. Manuela i Rudesindo Roche зі своїми 12 сиберийскими вовками, випровдженї з центральної клітки. 2. Трупа Manello-Marnitz, акробати на голові на кружляючїм ся глобі. 3. The Auer's, парискї шматярї, повість нїгде не бачєна. 4. The Trilby's, шалєний терцет. 5. Franzis Gerard, незрівнаний і нїким не перевисшений еквілїбрист. 6. Сестри Nopana зі своїми какаду-папугаями, 50 птиць, арами та голубами. 7. Edgar Jones, найкомїчїйший зі всїх мурийських ексцентриків. 8. Rudno Ingar. 9. The Marius, комїчно-ексцентричний акт на реку. 10. 3 Golondrinas, народнї танці. 11. Loba Franke, субретка. — Початок о 8. год. вечером.

Що дня велике представлєнє. В недїлю і сьвята два представлєня. Що п'ятницї High Life представлєнє. Бїлєти вчаснїше можна замовляти і набути в конторї Пльона, при ул. Кароля Людвїка у Львовї.

Colosseum opїре 12 газовими печами.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечєнь

„ДНІСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дїм «Просьвіти».)

одиноке руске товариство асекураційне, обезпечає будинки і всї предмети движимї против огневих шкїд.

«Дністер» припоручил Прєсєвящ. Ординарїяти Всєч. Духовєньству і вірним всїх трєх Єпархїй.

Фонди гваранційні «Дністра» з днем 31. грудня 1900.

Фонд резервовий	311.540	кор.	11 сот.	} 520.406 кор. 65 сот.
Резерва премїї	171.942	»	»	
Резерва спеціальна	6.000	»	»	
Фонд емеритальний	30.924	»	54 »	

Тарифи «Дністра» уміркованї. Надвїзка річна роздїляє ся між членів в формї зворотів. За рік 1900 дістають члєни 8% звороту з премїї.

«Дністер» виплатив до 31. грудня 1900. відшкодовань 2.120.834 кор. Шкоди ліквідують ся безпроволочно в присутности Дєлегата і 2 члєнів.

Полїси «Дністра» приймають при позичках гіпотєчних: Банк краєвий і Каса ощадности у Львовї, Коломиї, Самборї, Долині, Снятинї, Городєнцї, Терєбовлї, Залїццях, Городку і Богородчанях.

НА ЖИТЕ треба обезпечити ся тїльки через «Дністер» в Товариствї взаїмн. обезпеч. в Краковї; з таких обезпечєнь через «Дністер» їде часть провізїї на рускї публичнї добродїїні ціли; полїси і квїти видає Краківське Товариство рускї.

«Дністер» пошукує спосібних агєнтів, особливо сєлян господарів в окрєстностях, де ще нема близько агєнцій «Дністра». Агєнти заробили вже 274.964 кор. провізїї.

Зголошеня о агєнції треба вносити до Дирекції у Львовї.

Сєляне! убігайте ся тїльки о агєнції «Дністра»

Від огню обезпечайте ся тїльки в «Дністрі».

На житє обезпечайте ся тїльки через «Дністер».

Розклад поїздів залїзничих обовязуючий від 1-го мая 1900.

(Приїзд і відїзд поданий цїсїя часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
вїдп. особ.	приходить о годїні			вїдходить о годїні			
	6:10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня		6:25	до Лавочного (Мункача, Пешту)		Борислава
	6:20	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Станїславава		6:30	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний		
	6:46	з Брухович, щод. від 13. мая до 16. вер. вк		6:43	» » дв. Підзамче		
	7:45	з Янова		6:35	до Станїславава, Пдвисокого, Потутор		
	7:40	з Тернополь, Бродів на дв. Підзамче		8:30	8:40		до Кракова (Відня, Варшави), Стружа
	8:00	» » на дв. головний		2:55	8:40		до Сколього, до Лавочного (1. лїн. до 15. вер.)
	8:05	з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия		9:00	до Янова		
	8:15	з Сокаля, Рави рускої		9:15	до Янова		
1:35	8:50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.		9:25	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз.		
	11:45	з Ябослава і Любачова		9:42	» » дв. гол.		
	11:55	зі Станїславава (Кєресемєзе, Потутор)		2:55	9:55		до Чернівців, Станїславава
	12:55	з Янова		10:20	до Сокаля, Белзїя, Рави рускої і Любачова		
	1:15	зі Сколього, Стрия, а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.		1:25	до Янова від 1. мая до 15. верєснї в недїлі і сьвята		
	3:14	з Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і сьв.)		2:15	до Брухович від 13. мая до 15. верєснї в недїлі і сьвята		
2:20	5:17	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.		3:05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.		
2:35	5:40	» » на дв. голов.		3:15	до Янова щодєнно від 13. мая до 16. вер.		
	5:45	з Кракова		3:26	до Брухович щод. від 1. мая до 16. вер.		
4:45	5:55	з Чернівців, Іцкан		8:30	до Ряшева, Хирова, Любачова		
	6:00	з Сокаля, Белзїя і Любачова					
Нїч							
	7:24	з Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і сьв.)		6:10	до Станїславава		
	8:28	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)		6:13	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в днї 6. а від 16. вер. до 30. марта 1901 щодєнно		
	8:50	з Брухович від 13. мая до 16. верєснї щод.		12:40	6:30		до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)
	9:23	з Янова щодєнно від 1. мая до 15. вер.		6:50	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша		
	9:45	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова		7:10	до Тернопольа дворець головний		
7:40	9:45	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова		7:33	дворєць Підзамче		
31	10:00	з Чернівців, Букарєшту, Гусятина, Потутор		7:25	до Сокаля і Рави рускої		
12:20	10:15	з Лавочного (Пешту) Хирова		7:48	до Брухович (13. мая до 16. в. р. в нед. і сьв.)		
	10:12	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.		9:12	до Янова від 1. мая до 15. верєснї		
	10:30	» » на дв. голов.		10:40	до Чернівців і Іцкан		
	12:05	зі Стрия, зі Сколього від 1. мая до 30. вер.		10:50	до Кракова, Відня, Варшави		
	3:12	з Підволочиск на дворець Підзамче		11:00	до Підволочиск, Бродів дв. голов. »		
	3:35	на дворець головний		11:25	» » дв. Підз.		
				4:15	до Кракова, Відня, Берлина, Самбора		
				4:45	до Брухович від 13. мая до 17. вер. щод.		

ЗАМІТКА: Пєра нїчна числїть ся від 6 годїни вечером до 5 годїни 59 мїнут рано. Час середно-європейскїй рїзняє ся від часу львівского о 36 мїнут, а іменю 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мїн. часу львівского. — Бюро інформаційне ц. к. залїзниць держ. (Львів, ул. Краківцях ч. 5) удїляє пояснєнь в справахє лїзїнцїх, продає бїлєти всякого рода і розклади вїдї.

Контора вїмїни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку Гїпотєчного

2 купує і продає

всїякі

папєри цїннї

і МОНЕТИ

по найдєшевшїм курсї деннїм не числїчи нїякої провізїї.